

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในยุคโลกาภิวัตน์ ที่การค้า การเงิน และการลงทุน ไม่ได้ถูกจำกัดเพียงแคในชุมชน หรือในประเทศของคนเท่านั้น การเคลื่อนย้ายเงินลงทุน หรือการลงทุนจากประเทศหนึ่ง ไปยังอีกประเทศที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าจึงเป็นสิ่งที่ดูเหมือนจะเป็นเรื่องปกติของบริษัทข้ามชาติทั่วไป เครื่องมือพื้นฐานที่ง่ายที่สุดในการสื่อสารระหว่างบริษัทและผู้ลงทุน เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจลงทุนก็คือ ข้อมูลทางการเงินของบริษัทที่ตัดสินใจจะไปลงทุน แต่การที่บริษัทได้นำเสนอข้อมูลทางการเงินที่มีผลประกอบการดีเพียงอย่างเดียวนั้น อาจจะไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน เนื่องจาก ในการนำเสนอข้อมูลทางการเงินจะอยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ที่แต่ละบริษัทเลือกใช้ ซึ่งกฎเกณฑ์นั้นก็คือ มาตรฐานการบัญชี ของแต่ละประเทศนั่นเอง โดยมาตรฐานการบัญชีที่ดีควรจะสามารถสะท้อนภาพของกิจการ ได้อย่างเหมาะสมและมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ¹

ด้วยความแตกต่างกันของแต่ละประเทศทางด้าน ระบบกฎหมาย แหล่งเงินทุน ภาษีอากร ความเชื่อมโยงการเมืองและเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อ ระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา และท้ายที่สุดคือทางด้านวัฒนธรรม² ประกอบกับการที่ธุรกิจต่าง ๆ มีความซับซ้อนมากขึ้น และมีความต้องการการเปิดเผยข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงลักษณะและผลการดำเนินงานของธุรกิจมากขึ้น แต่ละประเทศจะมีการปรับปรุงหลักการบัญชีให้เข้ากับลักษณะธุรกิจของตน จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้มีการพัฒนาหลักการบัญชีและแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีที่แตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาค

มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ(IAS) ได้กำเนิดมาโดยมีวัตถุประสงค์มาจากแนวความคิดที่ต้องการจะให้มีความมาตรฐานการบัญชีที่เป็นหนึ่งเดียวกันทั่วโลก(Harmonization) และ

¹ เสาวนีย์ ลิขิตวัฒน์. คุณภาพของมาตรฐานการบัญชี.วารสารนักบัญชี. สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, เมษายน-กรกฎาคม 2543:7-14.

² Frederick D.S. Choi, Calrol Ann Frost and Gary K. Meek. International Accounting. Prentice Hall,1999 : 29-31.

ปัจจุบันเป็นมาตรฐานการบัญชีที่หลายๆประเทศนำไปใช้ หรือประยุกต์ใช้ในประเทศของตน ซึ่งประเทศไทยเองก็ได้เลือกกำหนดมาตรฐานการบัญชีโดยอิงมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศเช่นกัน ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการกำหนดมาตรฐานการบัญชีขึ้นมาเอง โดยมุ่งให้ความสำคัญต่อกิจการขนาดใหญ่(Large corporations)และความสนใจของผู้ลงทุน(The Interests of Investors)เป็นหลัก จนมีการกล่าวกันว่า มาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา(SFAS)นี้ มีกฎเกณฑ์ที่ออกมาค่อนข้างมากและมีความเข้มงวด ซึ่งเป็นการก่อให้เกิดภาระแก่ผู้จัดทำมากเกินไป

มาตรฐานการบัญชีไทย(TAS) ฉบับที่ 36 เรื่องการด้อยค่าของสินทรัพย์(Impairment of Assets) ซึ่งมีเนื้อหาดูคล้ายกันกับมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ(IAS) ปัจจุบันเป็นมาตรฐานที่กำลังถูกกล่าวถึงมากที่สุด บางคนถึงกับกล่าวว่าเป็นมาตรฐานการบัญชีที่ขาชาติ เนื่องจากได้ให้มีการรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ทันทีที่หกราคาในปัจจุบันต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี ซึ่งจากการที่ประเทศไทยได้ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจในปี 2540 ส่งผลให้บริษัทต่างๆต้องรับรู้ผลขาดทุนเป็นจำนวนมาก ทั้งๆที่ผลขาดทุนนั้นยังไม่ได้เกิดขึ้นจริงๆ เมื่อมีการซื้อขายกิจการทำให้ต้องขายในราคาที่ต่ำกว่าความเป็นจริง ซึ่งหากเทียบกับมาตรฐานการบัญชีสหรัฐอเมริกา(SFAS) พบว่าจะมีการรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวรก็ต่อเมื่อ การด้อยค่าที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการถาวรแล้วเท่านั้น นอกจากนี้ ในหลักวิธีการคิดการด้อยค่าของสินทรัพย์ยังมีความแตกต่างกันในรายละเอียดบางประการ

ดังนั้นจะเห็นว่า ในเหตุการณ์เดียวกันแต่มีการเลือกใช้มาตรฐานการบัญชีที่แตกต่างกัน ก็จะส่งผลทำให้ผลการดำเนินงาน และอัตราส่วนในการวิเคราะห์งบการเงินผิดพลาดไป ซึ่งหากขาดความรู้ ความเข้าใจในความแตกต่างของมาตรฐานการบัญชีเหล่านี้ ก็จะทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน และเปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินกับบริษัทอื่นที่มีหลักเกณฑ์การจัดทำที่แตกต่างกันคิดไป และท้ายที่สุดก็จะส่งผลต่อการตัดสินใจที่ผิดพลาดได้

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบวิธีการบัญชีเกี่ยวกับการด้อยค่าของสินทรัพย์ ระหว่างมาตรฐานการบัญชีไทย มาตรฐานการบัญชีสหรัฐอเมริกา และมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาเปรียบเทียบวิธีการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีเรื่องการค้าขายของสินทรัพย์ ระหว่างมาตรฐานการบัญชีไทย มาตรฐานการบัญชีสหรัฐอเมริกา และมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ โดยเสนอตารางสรุปการเปรียบเทียบในแต่ละประเด็น

วิธีการศึกษา

แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ทำการศึกษาค้นคว้าจากมาตรฐานการบัญชีไทย มาตรฐานการบัญชีสหรัฐอเมริกา มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ การตีความมาตรฐานการบัญชี รวมทั้งหนังสือ เอกสารและบทความที่เกี่ยวข้อง และงบการเงินที่จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีไทย มาตรฐานการบัญชีสหรัฐอเมริกา และมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ

ทฤษฎีที่ใช้

1. มาตรฐานการบัญชีของไทย ฉบับที่ 36 (TAS No. 36) เรื่อง การค้าขายของ สินทรัพย์
2. มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards) ฉบับที่ 36 (IAS No. 36) เรื่อง Impairment of Assets
3. มาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา (Statement of Financial Accounting Standards) ฉบับที่ 121 (SFAS No. 121) เรื่อง Accounting for the Impairment of Long-Lived Assets and for Long-Lived Assets to Be Disposed Of

นิยามศัพท์

มาตรฐานการบัญชีไทย(Thai Accounting Standard: TAS) หมายถึง มาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย

มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ(International Accounting Standard: IAS) หมายถึง มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ(International Accounting Standard Committee: IAS NO.36C)

มาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา(Statement of Financial Accounting Standard: SFAS) หมายถึง มาตรฐานการบัญชีซึ่งกำหนดโดย The Financial Accounting Standard Board: FASB

สินทรัพย์ หมายถึง ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต

การด้อยค่า หมายถึง จำนวนเงินของสินทรัพย์ที่แสดงในงบการเงินสูงกว่าจำนวนเงินที่คาดว่าจะได้รับคืนจากการใช้หรือขายสินทรัพย์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความเหมือน หรือแตกต่างของวิธีการบัญชีเรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ ระหว่างมาตรฐานการบัญชีไทย มาตรฐานการบัญชีสหรัฐอเมริกา และมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ
2. ทำให้ทราบประเด็นปัญหาของวิธีการบัญชีเรื่องการด้อยค่าของสินทรัพย์ของประเทศไทย